

Nr 219.

Av herr **Lindberg m. fl.**, om höjning av anslaget till upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor.

Sedan femton år har riksdagen varje år anslagit medel till upplysningsarbete för freden. Om behovet av anslaget ha under det senaste årtiondet knappast några delade meningar yppat sig i riksdagen. Man torde kunna antaga, att majoriteten numera delar den uppfattning, som 1931 av dåvarande utrikesministern uttrycktes på ungefär följande sätt: »Det är önskvärt, att den ovedersägliga fredsvilja som förefinnes hos det svenska folket erhåller en sådan inriktning, att den kan på bästa möjliga sätt göra sig gällande i folkens samlevnad. Men för att så skall bliva förhållandet, erfordras tvivelsutan ett upplysningsarbete bland folkets bredare lager för att åstadkomma den rätta förståelsen för nu rådande internationella förhållanden, en riktig värdesättning av det mellanfolkliga fredsarbetet och en fruktbar kritik av detta arbete där så behövs.»

Dessa synpunkter torde i huvudsak ha varit vägledande för riksdagen, då den beviljat anslag till fredsupplysning. Endast om anslagets storlek ha meningarna understundom varit delade. Det högsta belopp, som anslagits till ändamålet, har varit 32 000 kronor. I årets statsverksproposition föreslås 30 000 kronor.

Undertecknade, som anse en upplysning om mellanfolkliga problem vara en högst behjärtansvärd sak och ett allmänt intresse, hemställa, att detta anslag sättes till 50 000 kronor.

Vi vilja därvid erinra om, att den summa som i år föreslås icke når upp till det belopp, som beviljades år 1931 under en utpräglad lågkonjunktur. Den nedsättning, som sedan av statsfinansiella skäl företogs under de följande åren, har sålunda icke inhämtats. Därtill bör hänsyn tagas till penningvärdets fall och den ökning av alla kostnader som kommit till stånd.

Ytterligare vilja vi framhålla, att detta anslag, som tillkommit för att stödja de organisationer, som vilja sprida upplysning om fredsarbetets mål och medel eller hava till uppgift att samarbeta med motsvarande organisationer i utlandet, numera även skall tagas i anspråk för utrikespolitisk upplysning. Redan härav torde klart framgå, att anslagets storlek icke motsvarar de ändamål, riksdagen avsett.

Det kan icke råda något tvivel om, att de närmaste åren komma att ställa stora krav på freds rörelsens upplysningsarbete. De planer, som ut-

arbetas för en internationell fredsorganisation, böra i största möjliga utsträckning förmedlas till vårt folk och granskas från våra demokratiska synpunkter. Svensk allmänhet bör likaså hållas à jour med det omfattande planeringsarbete på det sociala och ekonomiska området, som pågår såväl inom Internationella arbetsorganisationen som inom en mångfald andra internationella organ. Detsamma kan sägas om de strävanden ute i världen, vilka söka tillgodose kraven på en uppfostran till internationellt medborgarskap.

Viljan till mellanfolkligt samarbete måste stärkas, och för det ändamålet böra de organisationer, som i fredssyfte samverka med motsvarande sammanslutningar på andra håll, ges möjlighet att delta i internationella konferenser och möten för att komma i närmare kontakt med det arbete av liknande slag, som bedrivs på annat håll, vidga sina kunskaper på området och få impulser till fortsatt verksamhet i detta upplysningsarbets tjänst.

Inom den svenska fredsrörelsen är man villig att på bästa sätt söka möta de nya krav, som tiden ställer. Man är beredd att efter måttet av de möjligheter, som kunna beredas, söka ge vårt folk en kritisk och realistisk blick på världens verkliga tillstånd och att trots alla svårigheter arbeta för en fredlig framtid i demokratisk anda.

Ett bland bevisen för att man inom fredsrörelsen rustar sig att med för- enade krafter arbeta vidare är den sammanslagning av tre fredsorganisa- tioner, som hösten 1944 ägt rum. Den nordiska föreningen Mellanfolkligt samarbete för fred, Svenska kommittén av världssamling för fred och Svenska föreningen för ett nytt folkens förbund sammanslöto sig då till en förening, benämnd Föreningen mellanfolkligt samarbete för fred. Dess ända- mål är:

att verka för en sammanslutning mellan jordens folk med uppgift att upprätta en internationell rättsordning till tryggnad av en varaktig fred på den demokratiska frihetens grund;

att beflita sig om att krigens och rustningarnas djupliggande orsaker klar- läggas och undanröjas;

att väcka och utveckla respekten för människornas och folkens liv, rättig- heter och ömsesidiga förpliktelser;

att befrämja ett fördjudat nordiskt samarbete på alla fredliga områden.

För att främja dessa syften skall föreningen

genom sitt centrala organ »Informationsbyrån mellanfolkligt samarbete för fred» samla och i fredsfrämjande syfte sakligt bearbeta studiematerial av vikt rörande frågor om krig och fred och ställa detta i de folkliga rörel- sernas tjänst;

i samverkan med folkrörelserna bedriva föreläsnings-, kurs- och studie- cirkelverksamhet, verka för upprättandet av ett nordiskt centrum för stu- dium av internationella problem samt utge publikationer i hithörande frågor;

samverka med nationella och internationella sammanslutningar för att söka åstadkomma en världssamling för fred.

Att kraftigt understödja en verksamhet av detta slag liksom även arbetet inom andra fredsföreningar är enligt vår uppfattning ett viktigt allmänt intresse. Det bör vara en hederssak att från statens sida ställa någorlunda tillräckliga ekonomiska resurser till förfogande vid sidan av de medel, som hopbringas genom enskildas och organisationers offervilja.

Med stöd av ovanstående få vi hemställa,

att riksdagen måtte bevilja ett anslag av kronor 50 000: —
till upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och
utrikespolitiska frågor.

Stockholm den 23 januari 1945.

Carl Lindberg.

Disa Västberg.

Hildur Alvéén.
